

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA SLÁVNOSTNE OTVORILA NOVÝ AKADEMICKÝ ROK 2025/2026

Tlačová správa

Prešov, 23. 9. 2025 – Nový akademický rok 2025/2026 dnes (23. 9.) oficiálne slávnostným podujatím otvorila Prešovská univerzita v Prešove (PU). Pri tejto príležitosti si ocenenia za svoju aktívnu činnosť prevzalo viacero študentov a zamestnancov, ktorými vyzdvihli ich významné dosiahnuté výsledky. Podujatie za prítomnosti stoviek hostí sa uskutočnilo v priestoroch Divadla Jonáša Záborského v Prešove. Medzi hosťami bol aj predseda vlády Robert Fico.

Predposledný septembrový utorok sa vyše štyristo hostí zišlo v priestoroch divadla, aby spoločne slávnostne otvorili ďalší akademický rok 2025/2026. Spolu s najvyššími akademickými funkcionármi zo Slovenska i zahraničia boli prítomní aj zástupcovia štátnej a verejnej správy, miestnej samosprávy, parteri z vedecko-výskumnej oblasti spolu so zástupcami cirkví, náboženských spoločností a podnikateľskej sféry.

Z histórie školstva

So svojím príhovorom sa prítomným prihovorel hostiteľ podujatia, rektor Prešovskej univerzity v Prešove Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD. V úvode pripomenul historické míľniky, ktoré sa spájajú s vysokoškolským vzdelávaním v Prešove. *„Práve o takomto čase pred 360 rokmi, v jeseni 1665, dospeli delegáti hornouhorských stolíc a slobodných kráľovských miest po viacerých poradách k rozhodnutiu založiť v slobodnom kráľovskom meste Prešove Kolégium, ako prvú a jedinú evanjelickú vysokú školu v Uhorsku. Takisto ďalšie tohtoročné akademické výročie je späté s dejinami Prešovského Kolégia, resp. aj našej univerzity. V roku 1815, teda pred dvesto desiatimi rokmi, sa začalo na Prešovskom kolégiu prednášať právo,“* uviedol rektor a historik Peter Kónya.

Bilancia uplynulého akademického roka

V rámci príhovoru rektor hodnotil, čo sa v minulom akademickom roku podarilo. *„V uplynulom roku bol odovzdaný ďalší kompletne rekonštruovaný študentský domov na Námestí Mládeže a začala nová etapa obnovy študentského domova na Exnárovej ulici. Po jej ukončení v aktuálnom akademickom roku bude univerzita ako jediná verejná vysoká škola disponovať kompletne zrekonštruovanými ubytovacími kapacitami pre viac ako 2000 študentov.“* Univerzita tiež skončila prenájom svojich stravovacích zariadení a prevádzkuje ich už vo vlastnej réžii. Popri komfortnom ubytovaní tak po predpokladanej rekonštrukcii študentskej jedálne bude študentom poskytnuté i moderné stravovanie. Rovnako prebehli práce ako výmena kotlov v študentských domovoch na Ul. 17. novembra, zníženie tepelnej náročnosti tzv. Starého internátu či rekonštrukcia plaveckého bazéna v budove Vysokoškolského areálu (VŠA). Potreba zvýšenia bezpečnosti si vyžiadala inštaláciu turniketov v študentských domovoch na Ul. 17. novembra aj implementáciu projektu kybernetickej bezpečnosti za pol milióna eur.

Svoju činnosť začalo Arteterapeutické centrum, popri centre poradenstva pre študentov. Odštartovala tiež realizácia projektu Podpory duševného zdravia študentov v sume 550 000 eur.

Z prostriedkov plánu obnovy výrazne navýšili granty pre doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov. Univerzita sa orientuje aj na oblasť zahraničných vzťahov, zúčastnila sa niekoľkých európskych a zámorských veľtrhov vzdelávania. Rovnako došlo k výraznému nárastu študentských aj učiteľských mobilit v rámci programu Erasmus - vyslaných aj prijatých.

Prešovská univerzita získala i ďalšie významné projekty. Ide o rekonštrukciu tepelného hospodárstva vo VŠA za viac ako milión eur a vybudovanie Simulačného centra Fakulty zdravotníckych odborov vo výške 10 miliónov eur. Najviditeľnejšou, najmohutnejšou a najvýznamnejšou stavbou, prebiehajúcou počas celého akademického roka, bola a stále je obnova budovy VŠA. Zahŕňa okrem tzv. výmeny plášťa stavby takisto modernizáciu tepelného hospodárstva s tepelnými čerpadlami a vlastnou solárnou elektrárnou v celkovej výške 10 133 333 eur. Realizuje sa za plnej prevádzky v najväčšom objekte univerzity, čo nevyhnutne sprevádzajú aj nutné obmedzenia a istý diskomfort. „Chcem sa preto úprimne poďakovať všetkým našim zamestnancom vo VŠA, ktorí sa priamo podieľali na príprave budovy pre stavebné práce, aj tým, ktorí sa s pochopením prispôbili zmenenej situácii,“ ďakoval rektor.

Zábery zo slávnostného otvorenia akademického roka 2025/2026 na Prešovskej univerzite.

Foto: Peter Haľko, ml.

Vízia budúcnosti

Rekonštrukcia bude pokračovať aj v najbližších mesiacoch, s predpokladaným ukončením prác v máji 2026. Okrem toho s novým akademickým rokom prichádzajú i nové výzvy. *„Čaká nás reakreditácia odborov habilitačných a vymenúvacích konaní, transformácia učiteľských študijných programov, či plnenie úloh, vyplývajúcich z často akcentovaných výkonnostných zmlúv, ktorých úspešné plnenie nezávisí iba od nás a neraz je v rozpore s trendmi ako je masifikácia či internacionalizácia vzdelávania.“*

Rektor Peter Kónya v závere poďakoval všetkým zamestnancom univerzity za ich prácu, ktorú vykonali i vykonávajú, a študentom zaprial úspešné štúdium. *„Vybrali ste si za miesto, kde chcete získať univerzitný diplom, Prešovskú univerzitu. Som presvedčený, že ste urobili správne a svoje rozhodnutie neoľutujete. V prvom rade sa vám chcem poďakovať za to, že ste sa rozhodli zostať študovať na Slovensku. A to napriek lavíne informácií alebo skôr dezinformácií, aké je naše vysoké školstvo nekvalitné a aké dôležité je získať kvalitné vzdelanie v zahraničí,“* zdôraznil Kónya.

Epidémia exodu

Vo svojom príhovore rektor zvlášť vyzdvihol kvalitu školstva na Slovensku. *„Akoby epidémii covidu vystriedala ďalšia epidémia, epidémia exodu, odchodu do cudziny. Je tragédiou, že viac ako polovica stredoškolákov zamýšľa nielen študovať, no dokonca pokračovať vo svojom živote v zahraničí. Pritom väčšina týchto správ, dehonestujúcich naše vysoké školstvo a vychvaľujúcich to zahraničné, nie je pravdivá. Za posledné roky pomerne dobre poznám systém vysokého školstva u našich západných, severných aj južných susedov a dovoľm si povedať, že nie je lepší, než ten náš a ich vysoké školy sa v porovnateľných kategóriách nelíšia od našich,“* zdôraznil rektor Kónya s tým, že programy ako Erasmus stále ponúkajú slovenským študentom možnosť absolvovania časti štúdia v zahraničí. *„Keďže nemalá časť študentov v zahraničí sa už domov nevráti, pri týchto vysokých počtoch hrozí, že Slovensko permanentne prichádza o tisíce príslušníkov mladej inteligencie, ktorí tu o niekoľko rokov budú chýbať. Preto by sa mali v krátkom čase spojiť kapacity všetkých zainteresovaných strán s cieľom systematickej propagácie štúdia na slovenských vysokých školách, aby sa spomalili odliv mladých ľudí do cudziny.“* Vyzdvihol to ako záujem tak vysokých škôl, ako aj celej spoločnosti. *„Aby nová generácia ten povestný tretí groš z rozprávky nechala doma, nie pre islandských, kanadských či holandských dôchodcov. Vo vzťahu k spomínanému plánovaniu života v zahraničí z dôvodu vyššej životnej úrovne chcem ako historik podotknúť, že v uplynulých storočiach vždy boli krajiny, kde sa žilo lepšie ako u nás a napriek tomu tu naši predkovia ostali a vybudovali to, čo tvorí našu prítomnosť,“* apeloval Peter Kónya.

Univerzity ako pôda bez ideológie

Spomenul aj na fakt, že v súčasnosti je možné v zahraničí pozorovať snahy o zideologizovanie akademického prostredia, posudzovanie akademikov podľa postojov k niektorým politickým či etickým otázkam a personálne čistky v duchu tejto ideológie. *„To všetko je však nezlučiteľné s podstatou univerzít a princípmi, ktorými sa po stáročia riadili. Akademická pôda musí stáť mimo ideológie, politického boja, kádrovania a iných negatívnych zásahov. Iba tak ostane akademickou pôdou a univerzity univerzitami.“*

Popri tom univerzity ako konzervatívne inštitúcie, založené na tradičných hodnotách našej civilizácie, sú povinné zachovávať a ďalej odovzdávať tieto hodnoty, na ktorých je založený svet ako ho poznáme. V tomto duchu majú pozitívne vplývať na svojich študentov a chrániť ich pred politikou a ideologickou manipuláciou a radikalizáciou, ktorá môže mať pre všetkých nepredvídateľné dôsledky,” zdôraznil rektor PU Peter Kónya.

Premiér o PU: Výsledky sú imponantné

Počas slávnostného otvorenia sa prítomným prihovril aj predseda vlády SR doc. JUDr. Robert Fico, CSc. „Chcem zaľahovať vašej univerzite. Jej výsledky sú imponantné, najmä ak si uvedomíme vysoký počet zahraničných študentov,” zhodnotil premiér. Uviedol tiež, že školstvo môže očakávať navýšenie financií. „Napriek dramatickej konsolidácii, ktorú musíme realizovať, máme rozhodnutie, že v roku 2026 dôjde k navýšeniu finančných prostriedkov v kapitolách školstva, vo všetkých vrstvách školstva, a rovnako aj v zdravotníctve. V porovnaní rokov 2025 a 2026 toto navýšenie bude predstavovať 300 miliónov eur,” konkretizoval Robert Fico. Premiér taktiež vyjadril svoje želanie, aby ponuka univerzity čo najviac zodpovedala potrebám praxe.

Prešovská univerzita si stále udržiava status štvrtej najväčšej verejnej vysokej školy na Slovensku s počtom študentov približujúcim sa číslu 8500, študujúcich v celkovo 128 bakalárskych, 102 magisterských a 87 doktorandských študijných programoch. Z tohto počtu predstavujú asi 1570 (takmer 18 %) zahraniční študenti, čo dokladá vysokú mieru internacionalizácie štúdia, obvyklú na významných zahraničných univerzitách.

Mária Dudová-Bašistová
hovorkyňa PU

Zábery zo slávnostného otvorenia akademického roka 2025/2026. Foto: Peter Haľko, ml.